

Obsah

PŘEDMLUVA	9
ÚVOD	11
1 INFORMAČNÍ BEZPEČNOST A DIGITÁLNÍ STOPY	13
1.1 Získávání a hodnocení informací a jejich zdrojů	14
1.1.1 Získávání informací	15
1.1.2 Hodnocení informací	17
1.2 Digitální stopy jako riziková tvorba informací	20
1.2.1 Vznik a získání digitální stopy	23
1.2.2 Legální narušení informačního soukromí	27
1.2.3 Informační útoky se zaměřením na dětské oběti	30
1.3 Bezpečnostní opatření	34
1.3.1 Právní předpisy	38
1.3.2 Technické zabezpečení	42
1.3.3 Prevence chováním	46
2 KNIHOVNY JAKO SOUČÁST VZDĚLÁVACÍHO SYSTÉMU ČR	51
2.1 Vzdělávací politika a knihovny	53
2.1.1 Informační gramotnost a bezpečnost	56
2.1.2 Standardizace českého vzdělávání na ZŠ a informační bezpečnost	60
2.1.3 Zprostředkovatelé poznatků o informační bezpečnosti pro děti ..	62
2.1.4 Inspirace pro lekce informační bezpečnosti v knihovnách	65
2.2 Vzdělávání v knihovnách v informační bezpečnosti	68
2.2.1 Současné vzdělávací akce v knihovnách a informační bezpečnost	70
2.2.1.1 Metodologie úvodního šetření	70
2.2.1.2 Výsledky dotazníků	71
2.2.1.3 Závěry výchozího stavu v knihovnách	74
2.2.2 Znalosti knihovníků v informační bezpečnosti	75
2.2.2.1 Metodologie testování	75
2.2.2.2 Popis výsledků	77
2.2.2.3 Bodové hodnocení a vlastnosti testových úloh	80
2.2.2.4 Vliv pohlaví, vzdělání a přesvědčení knihovníků	83
2.2.2.5 Závěry z testování znalostí	87
2.2.3 Zhodnocení současného stavu	88
2.3 Potenciál knihoven pro vzdělávání v informační bezpečnosti	88

3 KONCEPCE VZDĚLÁVÁNÍ V INFORMAČNÍ BEZPEČNOSTI PRO ŽÁKY ZÁKLADNÍCH ŠKOL	93
3.1 Edukační východiska	94
3.1.1 Aktivní a kooperativní učení	94
3.1.2 Proces výuky	98
3.2 Lekce o informační bezpečnosti a zkušenosti z jejich realizace	103
3.2.1 Výhody a nevýhody digitálních zařízení	105
3.2.2 Desatero bezpečného internetu	109
3.2.3 Digitální stopy v síti	113
3.2.4 Bezpečnost osobních informací (Kdo je za monitorem?)	118
3.2.5 Práce s informačními zdroji	125
3.2.6 Sociální inženýrství a silná hesla (Mnoholičný lektvar)	131
3.2.7 Autorský zákon na internetu (Up and download)	137
3.2.8 Internetové hrozby pro dospívající (Detektivky na Facebooku) ...	142
3.2.9 Život mediální zprávy	147
3.3 Akční výzkum	152
3.3.1 Prostředí výzkumu	155
3.3.2 Smilesheety	156
3.3.3 Zúčastněné pozorování lekcí	159
3.3.3.1 Knihovna jako místo realizace lekcí	161
3.3.3.2 Osoba učitele	162
3.3.3.3 Volba tématu a náročnosti	163
3.3.3.4 Forma lekcí	164
3.3.3.5 Práce jednotlivých žáků	166
3.3.3.6 Shrnutí průběhu lekcí	167
3.3.4 360° zpětná vazba formou rozhovorů	168
3.3.4.1 Vliv prostředí participantů	171
3.3.4.2 Knihovna	173
3.3.4.3 Škola	176
3.3.4.4 Rodina	179
3.3.4.5 Obsah a forma lekce	182
3.3.4.6 Evaluace lekce	185
3.3.5 Limity akčního výzkumu	187
3.3.6 Závěry akčního výzkumu	189
ZÁVĚR	194
SUMMARY	198
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	200
Monografie a kapitoly v knihách	200

Články v periodikách	204
Webové zdroje	210
Právní a paraprávní dokumenty (všechny ve znění k 1. 2. 2018)	216
SEZNAM ZKRATEK	219
SEZNAM OBRÁZKŮ	221
SEZNAM TABULEK	222
SEZNAM GRAFŮ	223
PŘÍLOHA 1 POUŽITÉ VÝZKUMNÉ NÁSTROJE	224
Příloha 1.1 Vzdělávání v knihovnách k bezpečnosti na internetu	224
Příloha 1.2 Rozšiřující deskripce vzdělávání	227
Příloha 1.3 Didaktické testování	230
Příloha 1.4 Rozhovory v akčním výzkumu	238
PŘÍLOHA 2 UKÁZKY MATERIÁLŮ V NAVRŽENÉ KONCEPCI	240
Příloha 2.1 Typy zařízení	240
Příloha 2.2 Desatero bezpečného internetu	241
Příloha 2.3 Digitální stopy v síti	244
Příloha 2.4 Kdo je za monitorem?	245
Příloha 2.5 Hodnocení informací	247
Příloha 2.6 Mnoholičný lektvar	248
Příloha 2.7 Autorský zákon na internetu	250
Příloha 2.8 Detektivky na Facebooku	251
Příloha 2.9 Život mediální zprávy	255
PŘÍLOHA 3 OBSAHOVÉ VAZBY TÉMAT V KONCEPCI	256
Příloha 3.1 Rozvíjené kompetence v lekcích dle RVP ZV a NIQUES	256
Příloha 3.2 Srovnání charakteristik lekcí	258

